

J

JAARVERSLAG 2022

VLUCHTELINGENWERK NEDERLAND GEMEENTE HET HOGELAND

Ludy de Graaf, Regiomanager Groningen VluchtelingenWerk Nederland
Tanneke van Dijk, Teamleider Juridisch Steunpunt, Gezinshereniging
Coraline Dijksterhuis, Teamleider Maatschappelijke Begeleiding en Spreekuren

Inhoud

Inhoud	2
Voorwoord	3
Inleiding	4
1 Dienstverlening in 2022	4
1.1 De taakstelling, met gerealiseerde aantallen	4
1.2 Geleverde dienstverlening	4
1.2.1 Aantallen personen in de begeleiding	5
1.2.2 Aanpassingen in de coronaperiode	5
1.2.3 Samenwerking en voorlichting	6
1.2.4 Oekraïners	6
1.2.5 Maatschappelijke begeleiding	6
1.2.6 Spreekuren in de gemeente	6
1.2.7 Juridische begeleiding	7
1.3 Participatieverklaringstraject	7
1.4 Organisatie	7

Voorwoord

Geachte lezer,

Voor u ligt het inhoudelijk jaarverslag 2022 van de Maatschappelijke en Juridische begeleiding door Stichting VluchtelingenWerk Nederland in de gemeente Het Hogeland.

Samen met u hebben wij in 2022 vluchtelingen, die huis en haard zijn ontvlucht vanwege oorlog, politiek geweld, hun seksuele geaardheid, afkomst of religie, in de gemeente Het Hogeland ondersteuning geboden bij hun integratie in de Nederlandse samenleving.

Voor de grote lijnen verwijzen wij u graag naar het landelijke jaarverslag. Als nadere toelichting is gewenst, dan verneem ik dat graag.

Wij danken u voor het in ons gestelde vertrouwen het afgelopen jaar en kijken uit naar een voortzetting van onze samenwerking in 2023.

Met vriendelijke groet,

Ludy de Graaf
Regiomanager

Stichting VluchtelingenWerk Nederland

Inleiding

Stichting VluchtelingenWerk Nederland (*hierna: VluchtelingenWerk*) voert in de gemeente Het Hogeland de maatschappelijke en juridische begeleiding uit van statushouders die zich nieuw in de gemeente vestigen. De statushouders worden ondersteund tijdens hun inburgeringstraject en is er tijd om samen met cliënten te werken aan het integratieproces.

De maatschappelijke begeleiding streeft naar een zo groot mogelijke zelfredzaamheid van de cliënten. De mate waarin cliënten gedurende de begeleiding zelfredzaam worden, varieert sterk en is afhankelijk van verschillende factoren, zoals leeftijd, opleidingsniveau, culturele achtergrond en psychische gesteldheid.

De maatschappelijke begeleiding wordt uitgevoerd door vrijwilligers en stagiaires (WO of HBO Juridische Dienstverlening). Zij worden ondersteund door een betaalde werknemer, de coördinator.

In dit verslag leest u in het kort welke dienstverlening aan vluchtelingen in Het Hogeland is ingezet, hoe de gestelde doelen behaald zijn en welke resultaten er bereikt zijn.

1 Dienstverlening in 2022

Gemeenten zijn wettelijk verplicht om vergunninghouders te huisvesten. De totale taakstelling voor-/achterstand 2021 + 1^e helft 2022 + 2^e helft 2022 in de gemeente Het Hogeland werd vastgesteld op 73 statushouders.

1.1 De taakstelling statushouders in Het Hogeland

Huisvestingstaakstelling 2022					
Voor- (-/-)/ achterstand (+) uit 2021	Taakstelling 1 ^e helft 2022	Taakstelling 2 ^e helft 2022	Totale taakstelling 2022	Gerealiseerde taakstelling 2022*	Voor- (-/-)/ achterstand (+) per 2023
+ 9	27	37	73	78	-5

Gerealiseerde huisvestingstaakstelling 2022 - overzicht					
Gerealiseerde taakstelling 2022*	Aantal volwassen statushouders (18+ jaar)	Aantal kinderen (< 18 jaar)	Aantal mannelijke statushouders	Aantal vrouwelijke statushouders	Aantal woningen/ gezinnen
78	38	40	44	34	15

Bijzonderheden en knelpunten

- *Van de gehuisveste 78 personen zijn er 41 als nareizigers gekomen.*
- *En van de overige 37 personen zijn er 20 Afghaanse hervestigers.*
- *Er waren voldoende huizen beschikbaar, verder geen bijzonderheden*

1.1.1 Aantallen in de begeleiding in de gemeente Het Hogeland

Dienstverlening		Aantal	
Juridische begeleiding bij gezinshereniging		12 statushouders gedurende 54 contacten	
Maatschappelijke begeleiding aan statushouders met de vluchtelingenstatus, gedurende de eerste 18 maanden vanaf huisvesting.		Via huisbegeleiding en via de spreekuren (4x per week) in totaal 85 personen van 18 jaar of ouder in de begeleiding.	Daarnaast nog enkele tientallen “oudkomers” die de spreekuren weten te vinden.
Trainingen Participatieverklarings-traject		47 inburgeringsplichtige hebben in 2022 het PVT-certificaat behaald.	

Toelichting

Het was een druk jaar, er werd begonnen met een taakstellingsachterstand van 9 personen, aan het eind van het jaar is die achterstand ingehaald en is er een voorsprong van 5 personen op de taakstelling. Het aanbod van huizen is tot op heden voldoende in deze gemeente. De samenwerking met de diverse woningcorporaties is uitstekend.

1.1.2 Aanpassingen sinds de corona-periode

Sinds maart 2020 heeft corona in Nederland invloed gehad op de werkwijze van VluchtelingenWerk. De uitbraak van corona zorgde voor de (gedeeltelijke) lockdowns, het thuiswerkadvies en beperkingen voor wat betreft bezoekersaantallen. Iedereen in Nederland heeft zijn leven en werk anders moet inrichten. Ook in 2022 had corona nog invloed. Het werken op afstand per telefoon en digitaal is nog aan de orde van de dag. De cliëntcontacten vinden relatief vaker plaats via de spreekuren dan via de huisbegeleiders.

Het blijft een uitdaging om voldoende vrijwilligers te werven. Dit heeft meerdere oorzaken. Corona is hierop van invloed en er wordt flexibiliteit en creativiteit van de vrijwilligers gevraagd. Een andere oorzaak is het feit dat er vrijwilligers zijn overgestapt naar de Oekraïners. Ondanks de uitdaging doen onze vrijwilligers het werk met volle overgave en in het belang van de cliënten. En verantwoord en met gezond verstand gewerkt. De maatschappelijke begeleiding is in deze gemeente pas in 2022 gestart en de cliënten worden thuis maar ook via de vier wekelijkse spreekuren ondersteund. De spreekuren zijn in principe op afspraak en worden veelal druk bezocht.

De statushouders uit de gemeente Het Hogeland die in 2022 vanuit het Juridisch Steunpunt in Groningen werden begeleid bij hun gezinsherenigingsaanvraag hebben weinig gemerkt van een andere werkwijze ten gevolge van corona. Net als in 2021 waren er in 2022 geen inloopsprekuren, en waren alle statushouders welkom op afspraak op het kantoor in Groningen. Korte of simpele vragen kunnen cliënten via Whatsapp aan het Juridische Steunpunt stellen, op deze manier is het veelal niet nodig om naar Groningen te reizen. Doordat de maatschappelijke begeleiding in Het Hogeland weer door VluchtelingenWerk wordt gedaan in de gemeente Het Hogeland, kunnen statushouders daarnaast voor bijvoorbeeld alleen een handtekening naar collega's in de gemeente zelf naar één van de vluchtelingensprekuren gaan.

1.1.3 Samenwerking en voorlichting

VluchtelingenWerk signaleert wanneer er obstakels of knelpunten zijn voor succesvolle integratie. Deze obstakels kunnen ontstaan door leemtes in het aanbod aan voorzieningen, maar ook door de persoonlijke omstandigheden van de vluchteling. Ook signaleert VluchtelingenWerk het niet juist toepassen van wet- en regelgeving of de leemtes en uitsluitingsmechanismen daarin – alsook discriminatie en onderneemt daarop actie. VluchtelingenWerk beantwoordt alle vragen en geeft voorlichting om het draagvlak in de samenleving voor opvang en integratie van vluchtelingen te behouden en of te vergroten. Om dat draagvlak zo groot mogelijk te houden wordt nadrukkelijk samengewerkt met de gemeente en andere lokale organisaties.

In Het Hogeland heeft VluchtelingenWerk in 2022 voorlichting gegeven aan andere maatschappelijke organisaties en kerken met als doel de samenwerking te optimaliseren. Ook werden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor de vrijwilligers.

1.1.4 Oekraïners

Vanaf 1 maart 2022 was VluchtelingenWerk in de gemeente het Hogeland actief bij de voorlichting aan Oekraïners. Er waren drie extra spreekuren per week, die gedurende de eerste maanden druk werden bezocht. Hierbij werd complementair samengewerkt met een aantal medewerkers van de gemeente. Vanaf omstreeks september hadden de Oekraïners hun draai gevonden en zijn onze spreekuren afgebouwd. Sindsdien blijft VluchtelingenWerk beschikbaar voor allerlei vragen van de gemeentelijke medewerkers. Ook de Oekraïners blijven nu en dan langskomen.

Onverwacht gevolg van de instroom van Oekraïners is dat de ISK (Internationale Schakelklas) in Groningen overvol raakte en de 12 tot 18-jarige “gewone” vluchtelingen uit de gemeente Het Hogeland op een wachtlijst zijn gekomen. Het vooruitzicht is dat deze kinderen pas in april 2023 naar school kunnen.

1.2.5 Maatschappelijke begeleiding

Wegwijs worden in een nieuwe gemeente

Het doel van de maatschappelijke begeleiding is het vergroten en bevorderen van zelfredzaamheid en participatie in de Nederlandse samenleving. Men leert zelfstandig gebruik te maken van voorzieningen, bouwt een nieuw leven op en neemt actief deel aan de maatschappij. Goede informatie en begeleiding in de eerste fase van verblijf in de gemeente vergroot het zelfvertrouwen en draagt bij aan de zelfredzaamheid van vluchtelingen. Vanaf de eerste dag waarop een vluchteling de woning komt bekijken, is men bij VluchtelingenWerk in beeld en is er sprake van maatschappelijke ondersteuning. Het huurcontract wordt getekend, de bijstandsuitkering wordt aangevraagd. Aanmelding bij verzekeringen, aanvragen van toeslagen. Men hanteert een overzichtelijke map waarin alle papieren bewaard worden. Tijdens de begeleiding van 18 maanden wordt speciaal aandacht besteed aan de financiële zaken. Het is een belangrijk onderdeel van het zelfredzaam worden dat men de eigen financiën onder controle heeft.

1.2.6 Spreekuren in de gemeente

Direct aan de slag met signalen en vragen

In veel gemeenten kunnen vluchtelingen gedurende de eerste 18 maanden voor informatie of onafhankelijk advies terecht op de spreekuren. In de gemeente Het Hogeland zijn er 4 spreekuren per week, die altijd druk bezocht worden. De cliënten zijn in principe op afspraak welkom met vragen over bijvoorbeeld toeslagen, rekeningen of de status van gezinshereniging. Spelen er ingewikkelde zaken die veel tijd kosten, dan wordt een extra afspraak gemaakt voor een later moment. Zo blijven vluchtelingen niet rondlopen met hun vragen en kunnen we hen op tijd verder helpen. Ook vluchtelingen die langer in de gemeente wonen, komen op onze spreekuren, dit betreft meestal asielgerelateerde vragen waarmee ze elders niet terecht kunnen.

1.2.7 Juridische begeleiding

Het doel van de begeleiding bij gezinshereniging is dat vluchtelingen met hun gezin herenigd worden. Vluchtelingen kennen de (on)mogelijkheden voor gezinshereniging, zijn correct geïnformeerd over lopende procedures en krijgen daarbij de juiste ondersteuning. Vaak raken gezinnen of familieleden van elkaar gescheiden tijdens hun vlucht. Vluchtelingen met een verblijfsvergunning hebben recht op gezinshereniging, maar bij deze ingewikkelde aanvraag kan specialistische hulp en uitleg niet ontbreken.

Op het Juridisch Steunpunt in Groningen kunnen alle statushouders uit de gemeente Het Hogeland terecht met vragen betreffende gezinshereniging. Het gaat dan om het voorbereiden en indienen van aanvragen en informatie en advies hierover, het beantwoorden van herstel- en verzuimbrieven, contact over de gang van zaken en ook begeleiding na het ontvangen van een beschikking van de IND. Is deze positief dan wordt de afspraak met de ambassade gemaakt en wordt doorgenomen wat gezinsleden mee moeten nemen naar die afspraak en wordt eventueel ondersteund bij aanvraag van gedeeltelijke vergoeding van de vliegtickets.

Bij een negatieve beschikking op de aanvraag gezinshereniging wordt dit met de statushouder besproken en wordt een advocaat benaderd om in bezwaar te gaan.

1.3 Participatieverklaringstraject

Voor nieuwkomers is het belangrijk te doorgronden wat een leven in Nederland inhoudt. In het participatieverklaringstraject (PVT) worden vluchtelingen een uitgebreide kennismaking geboden met de Nederlandse gebruiken, waarden en normen. Vrijheid, Gelijkwaardigheid, Solidariteit en Participatie: een professionele trainer bespreekt deze kernwaarden, gaat de dialoog aan en brengt de waarden in de praktijk. Zo worden deze kernwaarden getransformeerd van abstracte begrippen tot een vanzelfsprekende manier van doen voor nieuwkomers. Het PVT is een verplicht onderdeel van het inburgeringstraject en wordt binnen de inburgeringstermijn afgerond.

In 2022 zijn in de gemeente Het Hogeland 4 PVT-trainingen gegeven, in totaal hebben 47 statushouders het certificaat behaald. Er was een achterstand ten gevolge van de coronaperiode, maar die achterstand is in 2022 ingelopen.

1.4 Organisatie

De maatschappelijke begeleiding van statushouders in de gemeente Het Hogeland wordt georganiseerd door een team van ongeveer twintig medewerkers, van wie één Teamleider en negentien vrijwilligers. De samenwerking is heel goed, er zijn zes spreekuurmedewerkers en iedereen heeft een eigen specialiteit. Daarnaast zijn er veertien maatschappelijke begeleiders die (ook) bij de cliënten thuiskomen. Alle werkzaamheden worden per cliënt genoteerd in het VluchtelingenVolgSysteem, zodat alle medewerkers onderling op de hoogte zijn van wat er gebeurd is.

Op het Juridisch Steunpunt in Groningen begeleidt het team Gezinshereniging alle statushouders uit de gemeente Het Hogeland bij hun gezinshereniging. Er is daar een samengesteld team met een beroepsmedewerker en een aantal stagiaires en vrijwilligers. Onze bezetting is in 2022 goed op peil gebleven zodat de continuïteit van de dienstverlening niet in gevaar is gekomen. Alle medewerkers hebben een cursus Gezinshereniging gevolgd om ook de kwaliteit van deze dienstverlening hoog te houden. Met oog voor de mensen achter de vragen, geduld, empathie en een flinke dosis humor wordt ook dit werk met veel plezier uitgevoerd. Met als kers op de taart een foto van de statushouder, genomen op Schiphol van een familie die eindelijk weer samen is.